

USTAWA

z dnia 31 stycznia 1980 r.

o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy — Kodeks postępowania administracyjnego.

Rozdział I.

Naczelnny Sąd Administracyjny.

Art. 1. 1. Tworzy się Naczelnny Sąd Administracyjny z siedzibą w Warszawie.

2. Naczelnny Sąd Administracyjny działa w Warszawie i w ośrodkach zamiejscowych tworzonych dla jednego lub kilku województw.

3. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia ustala siedziby i właściwość oraz organizację ośrodków zamiejscowych.

Art. 2. Naczelnny Sąd Administracyjny orzeka w sprawach skarg na decyzje administracyjne w zakresie i w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego oraz w przepisach odrębnych.

Art. 3. 1. W skład Naczelnego Sądu Administracyjnego wchodzi prezes, wiceprezesi oraz sędziowie.

2. Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego powołuje Rada Państwa na wniosek Ministra Sprawiedliwości.

3. Rada Państwa, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, powołuje prezesa i wiceprezesów Naczelnego Sądu Administracyjnego spośród sędziów tego Sądu. Odwołanie następuje w tym samym trybie.

Art. 4. Sędziowie w zakresie orzekania są niezawisli i podlegają tylko ustawom.

Art. 5. Nadzór nad działalnością Naczelnego Sądu Administracyjnego w zakresie orzekania sprawuje Sąd Najwyższy poprzez:

- 1) rozpoznawanie rewizji nadzwyczajnych od orzeczeń tego Sądu,
- 2) ustalanie wytycznych wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej,
- 3) podejmowanie uchwał zawierających odpowiedzi na pytania prawne.

Art. 6. 1. Na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego może być powołany ten, kto:

- 1) daje gwarancję należytego wykonywania obowiązków sędziego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich,
- 3) jest nieskazitelnego charakteru,
- 4) ukończył uniwersyteckie studia prawnicze,
- 5) ukończył trzydzieści pięć lat życia,
- 6) pozostawał co najmniej przez dziesięć lat na stanowisku sędziego, prokuratora, arbitra, notariusza lub radcy prawnego albo co najmniej przez dziesięć lat wykonywał zawód adwokata lub pozostawał na samodzielny stanowisku w organach administracji państwowej, z którym związana była praktyka prawnicza,
- 7) wykazuje się wysokim poziomem wiedzy w dziedzinie administracji państwowej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z działalnością administracji państwowej.

2. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, nie dotyczy profesorów i docentów nauk prawnych w polskich szkołach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk oraz w innych placówkach naukowych i naukowo-badawczych.

3. W przypadkach wyjątkowych Rada Państwa, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, może zwolnić od wymagań określonych w ust. 1 pkt 6 także inne osoby niż wymienione w ust. 2.

Art. 7. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego zdaje Radzie Państwa sprawę z działalności Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 8. 1. W Naczelnym Sądzie Administracyjnym działa Biuro Orzecznictwa, którym kieruje dyrektor powołany przez Ministra Sprawiedliwości, na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, spośród sędziów tego Sądu. Odwołanie następuje w tym samym trybie.

2. W skład Biura Orzecznictwa wchodzi osoba mająca kwalifikacje sędziowskie, powołane przez Ministra Sprawiedliwości na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 9. 1. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego co najmniej raz w roku zwołuje zgromadzenie ogólne sędziów tego Sądu.

2. Zgromadzenie ogólne omawia działalność Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz problemy wynikające z orzecznictwa tego Sądu.

3. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego zaprasza do udziału w zgromadzeniu ogólnym Ministra Sprawiedliwości, Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej; może zapraszać również inne osoby zainteresowane tematyką zgromadzenia.

4. O istotnych problemach wynikających z działalności oraz orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego Prezes tego Sądu informuje Prezesa Rady Ministrów, a także Ministra Sprawiedliwości.

Art. 10. Jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, w sprawach dotyczących Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz sędziów i pracowników tego Sądu stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sądów wojewódzkich oraz sędziów i pracowników tych sądów; jednakże w sprawach wynagrodzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące Sądu Najwyższego.

Rozdział 2

Zmiany w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Art. 11. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. Nr 30, poz. 168, z 1962 r. Nr 33, poz. 156, z 1972 r. Nr 49, poz. 314, z 1973 r. Nr 47, poz. 276 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91) wprowadza się następujące zmiany:

A. w dziale I:

1) tytuł rozdziału 1 otrzymuje brzmienie: „Rozdział 1. Zakres obowiązywania”;

2) art. 1—3 otrzymują brzmienie:

„Art. 1. § 1. Kodeks postępowania administracyjnego normuje postępowanie:

- 1) przed organami administracji państwowej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych, rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych,
- 2) w sprawach rozstrzygania sporów o właściwość między organami administracji państwowej a sądami,
- 3) w sprawach zaskarżania decyzji administracyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego z powodu ich niezgodności z prawem,
- 4) w sprawach wydawania zaświadczeń.

§ 2. Kodeks stosuje się również w postępowaniu przed organami:

- 1) przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych jednostek organizacyjnych,
- 2) organizacji zawodowych, samorządowych, spółdzielczych i innych organizacji społecznych

— gdy są one powołane z mocy prawa do załatwiania spraw określonych w § 1 pkt 1 i 4.

Art. 2. Kodeks postępowania administracyjnego normuje ponadto postępowanie przed organami państwowymi, organami przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych jednostek organizacyjnych oraz przed organami organizacji społecznych w sprawie skarg i wniosków (dział IV).

Art. 3. § 1. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się do postępowania w sprawach:

- 1) unormowanych przepisami o postępowaniu arbitrażowym,
- 2) karnych skarbowych.

§ 2. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się również do postępowania w sprawach:

- 1) powszechnego obowiązku obrony,
- 2) należących do właściwości wojskowych organów administracji państwowej,
- 3) dyscyplinarnych,
- 4) należących do właściwości polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 3. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się także do postępowania w sprawach wynikających z:

- 1) nadrzędności i podległości organizacyjnej w stosunkach między organami administracji państwowej i innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi,

2) podległości służbowej pracowników organów i jednostek organizacyjnych wymienionych w pkt 1, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 4. Do postępowania w sprawach wymienionych w § 1, 2 i 3 pkt 2 stosuje się jednak przepisy działu IV.

§ 5. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może rozciągnąć przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego w całości lub w części na postępowania w sprawach wymienionych w § 2.”

3) po art. 3 dodaje się art. 3¹ i 3² w brzmieniu:

„Art. 3¹. Kodeks postępowania administracyjnego nie narusza szczególnych uprawnień wynikających z immunitetu dyplomatycznego i konsularnego oraz umów i zwyczajów międzynarodowych.

Art. 3². § 1. Jeżeli przepis prawa powołuje się ogólnie na przepisy o postępowaniu administracyjnym, rozumie się przez to przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 2. Ilekroć w dalszych przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego jest mowa o:

1) kodeksie — rozumie się przez to Kodeks postępowania administracyjnego.

2) sądzie administracyjnym — rozumie się przez to Naczelny Sąd Administracyjny.

3) organach administracji państwowej — rozumie się przez to także organy wymienione w art. 1 § 2.

4) ministrach i innych naczelnych organach administracji państwowej — rozumie się przez to również urzędy centralne i inne równorzędne organy, a także kierowników tych urzędów i organów.

5) organizacjach społecznych — rozumie się przez to organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne.”

4) art. 4—12 stają się rozdziałem 1¹, którego tytuł otrzymuje brzmienie: „Rozdział 1¹. Zasady ogólne”;

5) w art. 6 wyraz „powinny” zastępuje się wyrazami „obowiązane są”, a na końcu dodaje się wyrazy: „oraz świadomość i kulturę prawną obywateli”;

6) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Organy administracji państwowej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania admini-

stracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskázówek.”;

7) w art. 8.

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organy administracji państwowej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.”

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Organ administracji państwowej obowiązany jest utrwalić w aktach sprawy, w drodze adnotacji, przyczyny odstąpienia od zasady określonej w § 1.”;

8) po art. 10 dodaje się art. 10¹ w brzmieniu:

„Art. 10¹. § 1. Sprawy, w których uczestniczą strony o spornych interesach, mogą być załatwiane w drodze ugody sporządzonej przed organem administracji państwowej (ugoda administracyjna).

§ 2. Organ administracji państwowej, przed którym toczy się postępowanie w sprawie, powinien w tych przypadkach podejmować czynności skłaniające strony do zawarcia ugody.”;

9) po art. 11 dodaje się art. 11¹ w brzmieniu:

„Art. 11¹. Postępowanie administracyjne jest dwuin-
stancyjne.”;

10) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. § 1. Decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji, są ostateczne. Uchylenie lub zmiana takich decyzji, stwierdzenie ich nieważności oraz wznowienie postępowania może nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w kodeksie.

§ 2. Decyzje mogą być — na zasadach i w trybie określonym w kodeksie — zaskarżane do sądu administracyjnego z powodu ich niezgodności z prawem.”;

11) art. 13 i 14 otrzymują brzmienie:

„Art. 13. Organami wyższego stopnia w rozumieniu kodeksu są:

1) w stosunku do terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego — terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, zaś w stosunku do terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego — właściwi w sprawie ministrowie,

- 2) w stosunku do innych organów administracji państwowej, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych jednostek organizacyjnych — odpowiednie organy nadrzędne i właściwi ministrowie,
- 3) w stosunku do organów organizacji społecznych — odpowiednie organy wyższego stopnia tych organizacji, a w razie ich braku — organ państwowy sprawujący nadzór nad ich działalnością.

Art. 14. Organami naczelnymi w rozumieniu kodeksu są:

- 1) w stosunku do organów administracji państwowej, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych jednostek organizacyjnych — Prezes Rady Ministrów i właściwi ministrowie,
- 2) w stosunku do organów organizacji społecznych — naczelne organy tych organizacji, a w razie braku takiego organu — naczelny organ administracji państwowej, sprawujący zwierzchni nadzór nad ich działalnością.”;

12) w art. 17 § 1 w pkt 1 przecinek na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się wyrazy: „jeżeli nieruchomości położona jest na obszarze właściwości dwóch lub więcej organów, orzekanie należy do organu, na którego obszarze znajduje się większa część nieruchomości”;

13) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. Spory o właściwość rozstrzygają:

- 1) między terenowymi organami administracji państwowej stopnia podstawowego — wspólny dla nich terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego,
- 2) między terenowymi organami administracji państwowej stopnia podstawowego różnych województw oraz między terenowymi organami administracji państwowej stopnia wojewódzkiego — Minister Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska,
- 3) między terenowymi organami administracji państwowej a innymi organami administracji państwowej — Minister Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska po porozumieniu z organem sprawującym nadzór nad organem pozostającym w sporze z terenowym organem administracji państwowej,
- 4) między organami administracji państwowej innymi niż wymienione w pkt 1—3 — wspólny dla nich organ wyższego stopnia, a w razie braku takiego organu — Minister Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska,
- 5) między organami administracji państwowej, o których mowa w pkt 3 i 4,

gdy jednym z nich jest naczelny organ administracji państwowej — Prezes Rady Ministrów.”;

14) art. 20 skreśla się;

15) w art. 21:

a) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Powody wyłączenia pracownika od udziału w postępowaniu trwają także po ustaniu małżeństwa (§ 1 pkt 2), przysposobienia, opieki lub kurateli (§ 1 pkt 3).”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Bezpośredni przełożony pracownika jest obowiązany na jego żądanie lub na żądanie strony albo z urzędu wyłączyć go od udziału w postępowaniu, jeżeli zostanie uprawdopodobnione istnienie okoliczności nie wymienionych w § 1, które mogą wywołać wątpliwość co do bezstronności pracownika.”;

16) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. § 1. W przypadku wyłączenia pracownika (art. 21) jego bezpośredni przełożony wyznacza innego pracownika do prowadzenia sprawy.

§ 2. W przypadku wyłączenia organu sprawę załatwia:

- 1) w okolicznościach przewidzianych w art. 22 § 1 pkt 1 — organ wyższego stopnia nad organem załatwiającym sprawę,
- 2) w okolicznościach przewidzianych w art. 22 § 1 pkt 2 — organ wyższego stopnia nad organem, w którym osoba wymieniona w tym przepisie zajmuje stanowisko kierownicze.

Organ wyższego stopnia może do załatwienia sprawy wyznaczyć inny podległy sobie organ. W razie gdy osobą wymienioną w art. 22 § 1 pkt 2 jest osoba pełniąca funkcję naczelnego organu administracji państwowej, organ właściwy do załatwienia sprawy wyznacza Prezes Rady Ministrów.”;

17) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. Stronami mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, a gdy chodzi o państwowe jednostki organizacyjne i organizacje społeczne — również jednostki nie posiadające osobowości prawnej.”;

18) w art. 27:

a) w § 2 wyraz „Osoby” zastępuje się wyrazami „Osoby fizyczne”;

b) dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:

„§ 4. W sprawach dotyczących praw zbywalnych lub dziedzicznych w razie zbycia prawa lub śmierci strony w toku postępowania na miejsce dotychczasowej strony wstępują jej następcy prawni.

§ 5. W sprawach dotyczących spadków nie objętych jako strony działają osoby sprawujące zarząd majątkiem masy spadkowej, a w ich braku — kurator wyznaczony przez sąd na wniosek organu administracji państwowej.”;

19) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. § 1. Organizacja społeczna może w sprawie dotyczącej innej osoby występować z żądaniem:

- 1) wszczęcia postępowania,
- 2) dopuszczenia jej do udziału w postępowaniu.

jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi tej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny.

§ 2. Organ administracji państwowej, uznając żądanie organizacji społecznej za uzasadnione, poślanawia o wszczęciu postępowania z urzędu lub o dopuszczeniu organizacji do udziału w postępowaniu. Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania lub dopuszczenia do udziału w postępowaniu organizacji społecznej służy zażalenie.

§ 3. Organizacja społeczna uczestniczy w postępowaniu na prawach strony.

§ 4. Organ administracji państwowej, wszczynając postępowanie w sprawie dotyczącej innej osoby, zawiadamia o tym organizację społeczną, jeżeli uzna, że może ona być zainteresowana udziałem w tym postępowaniu ze względu na swoje cele statutowe, i gdy przemawia za tym interes społeczny.

§ 5. Organizacja społeczna, która nie uczestniczy w postępowaniu na prawach strony, może za zgodą organu administracji państwowej przedstawić temu organowi swój pogląd w sprawie, wyrażony w uchwale lub oświadczeniu jej organu statutowego.

§ 6. Przepisy § 1—5 stosuje się odpowiednio do przewodniczącego komitetu kontroli społecznej, jako rzecznika kontroli społecznej, zaś przepis § 5 odpowiednio do organów samorządu mieszkańców.”;

20) w art. 31:

- a) w § 1 wyrazy „może wystąpić” zastępuje się wyrazem „wystąpi”;
- b) w § 2 wyrazy: „może dla osoby nieobecnej sam wyznaczyć” zastępuje się wyrazami: „wyznacza dla osoby nieobecnej”, a po wyrazach „do działania” dodaje się wyrazy „w postępowaniu”;

21) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. § 1. Organy administracji państwowej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki.

§ 2. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ.

§ 3. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej — nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym — w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania.

§ 4. Organy wyższego stopnia mogą określać rodzaje spraw, które załatwiane są w terminach krótszych niż określone w § 3.

§ 5. Do terminów określonych w przepisach poprzedzających nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.”;

22) w art. 33 § 3 skreśla się:

23) w art. 34 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Organ wymieniony w § 1, uznając zażalenie za uzasadnione, wyznacza dodatkowy termin załatwienia sprawy oraz zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezakończania sprawy w terminie, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających naruszeniu terminów załatwiania spraw w przyszłości.”;

24) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. Pracownik organu administracji państwowej, który z nieuzasadnionych przyczyn nie załatwił sprawy w terminie lub nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 33 albo nie załatwił sprawy w dodatkowym terminie ustalonym w myśl art. 34 § 2, podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej w przepisach prawa.”;

25) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. W razie niemożności doręczenia pisma w sposób wskazany w art. 39 i 40 pismo składa się na okres siedmiu dni w urządzie pocztowo-telekomunikacyjnym lub w urządzie terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego, a zawiadomienie o tym umieszcza się na drzwiach

- mieszkania adresata albo biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe, bądź w miejscu widocznym na nieruchomości, której postępowanie dotyczy; w tym przypadku doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia tego okresu.”;
- 26) w art. 42 wyrazy: „organizacjom zawodowym, samorządowym, spółdzielczym oraz innym osobom prawnym i organizacjom społecznym” zastępuje się wyrazami: „organizacjom społecznym oraz innym jednostkom organizacyjnym”;
- 27) art. 44 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 44. § 1. Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma przesłanego mu przez pocztę lub inny organ albo w inny sposób, pismo zwraca się nadawcy z adnotacją o odmowie jego przyjęcia i datą odmowy. Pismo wraz z adnotacją włącza się do akt sprawy.
- § 2. W przypadkach, o których mowa w § 1, uznaje się, że pismo doręczone zostało w dniu odmowy jego przyjęcia przez adresata.”;
- 28) art. 45 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 45. § 1. Pisma skierowane do osób nie znanych z miejsca pobytu, dla których sąd nie wyznaczył przedstawiciela, doręcza się przedstawicielowi ustanowionemu w myśl art. 31.
- § 2. Pisma kierowane do osób korzystających ze szczególnych uprawnień dyplomatycznych z immunitetu dyplomatycznego lub konsularnego doręcza się w sposób przewidziany w przepisach szczególnych, w umowach i zwyczajach międzynarodowych.”;
- 29) po art. 45 dodaje się art. 45¹ w brzmieniu:
- „Art. 45¹. Strony mogą być zawiadamiane o decyzjach i innych czynnościach organów administracji państwowej przez obwieszczenie lub w inny zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości sposób publicznego ogłoszenia, jeżeli przepis szczególny tak stanowi; w tych przypadkach zawiadomienie bądź doręczenie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.”;
- 30) w art. 46:
- a) w § 2 wyrazy „dla strony” skreśla się,
- b) dodaje się § 3 w brzmieniu:
- „§ 3. W przypadkach, w których osoba wezwana nie może stawić się z powodu choroby, kalectwa lub innej nie dającej się pokonać przeszkody, organ może dokonać określonej czynności lub przyjąć wyjaśnienie albo przesłuchać osobę wezwaną w miejscu jej pobytu, jeżeli pozwalają na to okoliczności, w jakich znajduje się ta osoba.”;
- 31) w art. 48 wyrazy: „innego organu gminnego lub miejskiego” zastępuje się wyrazami: „właściwego terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego”;
- 32) w art. 50 w § 2 wyrazy „stopnia służbowego” zastępuje się wyrazami „stanowiska służbowego”;
- 33) art. 51 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 51. § 1. W sprawach niecierpiących zwłoki wezwania można dokonać również telegraficznie lub telefonicznie albo przy użyciu innych środków łączności, z podaniem danych wymienionych w art. 50.
- § 2. Wezwanie dokonane w sposób określony w § 1 powoduje skutki prawne tylko wtedy, gdy nie ma wątpliwości, że dotarło do adresata we właściwej treści i w odpowiednim terminie.”;
- 34) w art. 53 § 5 otrzymuje brzmienie:
- „§ 5. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem nadano pismo w polskim urzędzie pocztowo-telekomunikacyjnym albo złożono w polskim urzędzie konsularnym. Termin uważa się za zachowany również w przypadku, gdy przed jego upływem żołnierz lub członek załogi statku morskiego złożył je w dowództwie jednostki wojskowej lub kapitanowi statku, a także gdy osoba pozbawiona wolności złożyła pismo w administracji zakładu karnego.”;
- B. w dziale II:
- 35) w art. 57 po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:
- „§ 1¹. Organ administracji państwowej może ze względu na szczególnie ważny interes strony wszcząć z urzędu postępowanie także w sprawie, w której przepis prawa wymaga wniosku strony. Organ obowiązany jest uzyskać na to zgodę strony w toku postępowania, a w razie nieuzyskania zgody — postępowanie umorzyć.”;
- 36) po art. 57 dodaje się art. 57¹ w brzmieniu:
- „Art. 57¹. W sprawach, w których prawa lub obowiązki stron wynikają z tego samego stanu faktycznego oraz z tej samej podstawy prawnej i w których właściwy jest ten sam organ administracji państwowej, można wszcząć i prowadzić jedno postępowanie dotyczące więcej niż jednej strony.”;
- 37) w art. 58 § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) mogą być wnoszone pisemnie, telegraficznie lub za pomocą dalekopisu, a także ustnie do protokołu.”;
- 38) w art. 69:
- a) dotychczasową treść oznacza się jako § 1; w przepisie tym wyrazy „kierownik organu” zastępuje się wyrazem „organ”;

- b) dodaje się § 2 w brzmieniu:
- „§ 2. Odmowa umożliwienia stronie przeglądania akt sprawy, sporządzania z nich notatek i odpisów, uwierzytelnienia takich odpisów lub wydania uwierzytelnionych odpisów następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.”;
- 39) w art. 70 w zdaniu drugim wyrazy: „oraz opinie biegłych” zastępuje się wyrazami: „opinie biegłych oraz oględziny”;
- 40) po art. 70 dodaje się art. 70¹ w brzmieniu:
- „Art. 70¹. § 1. Dokumenty urzędowe sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy państwowe w ich zakresie działania stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo stwierdzone.
- § 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do dokumentów urzędowych sporządzanych przez organy innych państwowych jednostek organizacyjnych oraz organizacji społecznych w zakresie poruczonych im z mocy prawa spraw wymienionych w art. 1 § 2.
- § 3. Przepisy § 1 i 2 nie wyłączają możliwości przeprowadzenia dowodu przeciwko treści dokumentów wymienionych w tych przepisach.”;
- 41) w art. 77 w § 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „Prawo odmowy zeznań trwa także po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.”;
- 42) w art. 78 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Biegły podlega wyłączeniu na zasadach i w trybie określonym w art. 21.”;
- 43) po art. 79 dodaje się art. 79¹ w brzmieniu:
- „Art. 79¹. Jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub z powodu ich braku pozostały nie wyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, organ administracji państwowej dla ich wyjaśnienia może przesłuchać stronę. Do przesłuchania stron stosuje się przepisy dotyczące świadków, z wyłączeniem przepisów o środkach przymusu.”;
- 44) w art. 81 w § 1 wyrazy: „do 300 zł, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania — grzywną do 500 zł” zastępuje się wyrazami: „do 1000 zł, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania — grzywną do 1500 zł. Na postanowienie o ukaraniu grzywną służy zażalenie.”;
- 45) art. 82 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 82. § 1. Organ administracji państwowej przeprowadzi w toku postępowania rozprawę w każdym przypadku, gdy zapewni to przyspieszenie lub uproszczenie postępowania bądź osiągnięcie celu wychowawczego albo gdy wymaga tego przepis prawa.
- § 2. Organ powinien przeprowadzić rozprawę, gdy zachodzi potrzeba uzgodnienia interesów stron oraz gdy jest to potrzebne dla wyjaśnienia sprawy przy udziale świadków lub biegłych albo w drodze oględzin.”;
- 46) w art. 89 wyrazy: „do 500 zł. Na postanowienie kierującego rozprawą o ukaraniu służy zażalenie.” zastępuje się wyrazami: „do 1000 zł. Na postanowienie o ukaraniu grzywną służy zażalenie.”;
- 47) w art. 90 § 1 w pkt 1 po wyrazach: „nie jest możliwe” dodaje się wyrazy: „i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 27 § 5”;
- 48) w art. 97 w § 1 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej.”;
- 49) w art. 98 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:
- „§ 2. Organ administracji państwowej może umorzyć postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym.”;
- 50) po art. 98 dodaje się art. 98¹ w brzmieniu:
- „Art. 98¹. § 1. Jeżeli przepis prawa uzależnia wydanie decyzji od zajęcia stanowiska przez inny organ (wyrażenia opinii lub zgody albo wyrażenia stanowiska w innej formie), decyzję wydaje się po zajęciu stanowiska przez ten organ.
- § 2. Organ załatwiający sprawę, zwracając się do innego organu o zajęcie stanowiska, zawiadamia o tym stronę.
- § 3. Organ, do którego zwrócono się o zajęcie stanowiska, obowiązany jest przedstawić je niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia mu żądania, chyba że przepis prawa przewiduje inny termin.
- § 4. Organ obowiązany do zajęcia stanowiska może w razie potrzeby przeprowadzić postępowanie wyjaśniające.
- § 5. Zajęcie stanowiska przez ten organ następuje w drodze postanowienia, na które służy stronie zażalenie.
- § 6. W przypadku niezajęcia stanowiska w terminie określonym w § 3 stosuje się odpowiednio przepisy art. 33—35.”;
- 51) w art. 99:
- a) § 1—3 otrzymują brzmienie:
- „§ 1. Decyzja powinna zawierać: oznaczenie organu administracji państwowej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie;

czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji. Decyzja, w stosunku do której może być wniesione powództwo do sądu powszechnego lub skarga do sądu administracyjnego, powinna zawierać ponadto pouczenie o dopuszczalności wniesienia powództwa lub skargi.

§ 2. Przepisy szczególne mogą określać także inne składniki, które powinna zawierać decyzja.

§ 3. Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne — wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.”

b) po § 3 dodaje się § 3¹ w brzmieniu:

„§ 3¹. Można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony; nie dotyczy to jednak decyzji rozstrzygających sporne interesy stron oraz decyzji wydanych na skutek odwołania.”

52) w art. 100 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Rygor natychmiastowej wykonalności może być nadany decyzji również po jej wydaniu. W tym przypadku organ wydaje postanowienie, na które służy stronie zażalenie.”

53) art. 103 otrzymuje brzmienie:

„Art. 103. § 1. Strona może w terminie czternastu dni od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji zażądać jej uzupełnienia co do rozstrzygnięcia bądź co do prawa odwołania, wniesienia w stosunku do decyzji powództwa do sądu powszechnego lub skargi do sądu administracyjnego albo sprostowania zamieszczonego w decyzji pouczenia w tych kwestiach.

§ 2. W przypadkach określonych w § 1 termin dla strony do wniesienia odwołania, powództwa lub skargi biegnie od dnia doręczenia jej odpowiedzi.”

54) w art. 104 po wyrazie „odwołania” dodaje się wyrazy: „albo wniesienia powództwa do sądu powszechnego lub skargi do sądu administracyjnego”;

55) po art. 105 dodaje się rozdział 7¹ w brzmieniu:

„R o z d z i a ł 7¹

Ugoda.

Art. 105¹. W sprawie, w której toczy się postępowanie przed organem administracji państwowej, strony mogą zawrzeć ugodę — jeżeli przemawia za tym charakter sprawy, przy-

czyni się to do uproszczenia lub przyspieszenia postępowania i nie sprzeciwia się temu przepis prawa.

Art. 105². Ugoda może być zawarta przed organem administracji państwowej, przed którym toczy się postępowanie w pierwszej instancji lub postępowanie odwoławcze, do czasu wydania przez organ decyzji w sprawie.

Art. 105³. § 1. Organ administracji państwowej odroczy wydanie decyzji i wyznaczy stronom termin do zawarcia ugody, jeżeli złożą one zgodne oświadczenie o zamiarze jej zawarcia.

§ 2. W przypadku zawiadomienia przez jedną ze stron o odstąpieniu od zamiaru zawarcia ugody lub niedotrzymaniu przez strony terminu wyznaczonego w myśl § 1, organ administracji państwowej załatwia sprawę w drodze decyzji.

Art. 105⁴. § 1. Ugodę sporządza się w formie pisemnej. Powinna ona zawierać: oznaczenie organu, przed którym została zawarta, datę sporządzenia, oznaczenie stron, przedmiot i treść ugody, wzmiankę o jej odczytaniu i przyjęciu, podpisy stron oraz podpis pracownika organu administracji państwowej, upoważnionego do sporządzenia ugody.

§ 2. Organ administracji państwowej utrwała fakt zawarcia ugody w aktach sprawy, w formie protokołu podpisanego przez osobę upoważnioną do sporządzenia ugody.

Art. 105⁵. § 1. Ugoda wymaga zatwierdzenia przez organ administracji państwowej, przed którym została zawarta.

§ 2. Jeżeli ugoda dotyczy kwestii, których rozstrzygnięcie wymaga zajęcia stanowiska przez inny organ, stosuje się odpowiednio przepis art. 98¹.

§ 3. Organ administracji państwowej odmówi zatwierdzenia ugody zawartej z naruszeniem prawa, nie uwzględniającej stanowiska organu, o którym mowa w § 2, albo naruszającej interes społeczny bądź słuszny interes stron.

Art. 105⁶. § 1. Zatwierdzenie, bądź odmowa zatwierdzenia ugody następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie; postanowienie w tej sprawie powinno być wydane w ciągu siedmiu dni od dnia zawarcia ugody.

§ 2. W przypadku gdy ugoda zawarta została w toku postępowania odwoławczego, z dniem, w którym stało się ostateczne postanowienie zatwierdzające ugodę, traci moc decyzja organu pierwszej instancji, o czym za-

mieszcza się wzmiankę w tym postanowieniu.

§ 3. Łącznie z postanowieniem zatwierdzającym ugodę doręcza się stronom odpis ugody.

Art. 105⁷. § 1. Ugoda staje się wykonalna z dniem, w którym postanowienie o jej zatwierdzeniu stało się ostateczne.

§ 2. Organ administracji państwowej, przed którym została zawarta ugoda, potwierdza jej wykonalność na egzemplarzu ugody.

Art. 105⁸. Zatwierdzona ugoda wywiera takie same skutki, jak decyzja wydana w toku postępowania administracyjnego.

Art. 105⁹. W sprawach nie uregulowanych w niniejszym rozdziale do ugody i postanowienia w sprawie jej zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące decyzji.”

56) w art. 106 w § 2 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej.”;

57) art. 107 otrzymuje brzmienie:

„Art. 107. § 1. Postanowienie powinno zawierać: oznaczenie organu administracji państwowej, datę jego wydania, oznaczenie strony lub stron albo innych osób biorących udział w postępowaniu, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, pouczenie, czy i w jakim trybie służy na nie zażalenie, oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jego wydania.

§ 2. Postanowienie powinno zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne, jeżeli służy na nie zażalenie oraz gdy wydane zostało na skutek zażalenia na postanowienie.”

58) w art. 109 powołanie: „art. 99 § 3 i 4 oraz art. 103—105” zastępuje się powołaniem: „art. 99 § 2—4 oraz art. 101—105.”;

59) w art. 110:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Właściwy do rozpatrzenia odwołania jest organ administracji państwowej wyższego stopnia, chyba że ustawa przewiduje inny organ odwoławczy.”

b) w § 3 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy; do wniosku tego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od decyzji.”

c) § 4 skreśla się;

60) art. 111 otrzymuje brzmienie:

„Art. 111. Odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia. Wystarczy, jeżeli z odwoła-

nia wynika, że strona nie jest zadowolona z wydanej decyzji. Przepisy szczególne mogą ustalać inne wymogi co do treści odwołania.”;

61) w art. 112 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przepisy szczególne mogą przewidywać inne terminy do wniesienia odwołania.”;

62) w art. 113 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Ponadto decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, gdy jest zgodna z żądaniem wszystkich stron.”;

63) w art. 115 po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Przepis § 1 stosuje się także w przypadku, gdy odwołanie wniosła jedna ze stron, a pozostałe strony wyraziły zgodę na uchylenie lub zmianę decyzji zgodnie z żądaniem odwołania.”;

64) w art. 116 wyrazy „czternastu dni” zastępuje się wyrazami „siedmiu dni”;

65) po art. 119 dodaje się art. 119¹ w brzmieniu:

„Art. 119¹. Strona może cofnąć odwołanie przed wydaniem decyzji przez organ odwoławczy. Organ odwoławczy nie uwzględni jednak cofnięcia odwołania, jeżeli prowadziło by to do utrzymania w mocy decyzji naruszającej prawo lub interes społeczny.”;

66) w art. 120:

a) w § 1:

— pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy bądź uchylając tę decyzję — umarza postępowanie pierwszej instancji albo”

— dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) umarza postępowanie odwoławcze.”

b) w § 2 wyrazy: „dowodów, których przeprowadzenie bezpośrednio przed organem odwoławczym byłoby zbyt uciążliwe lub połączone ze znacznymi kosztami” zastępuje się wyrazami: „postępowania wyjaśniającego w całości lub w znacznej części. Przekazując sprawę organ ten może wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.”;

67) art. 121¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 121¹. Organ odwoławczy nie może wydać decyzji na niekorzyść strony odwołującej się, chyba że zaskarżona decyzja rażąco narusza prawo lub rażąco narusza interes społeczny.”;

68) w art. 127:

a) w § 1:

— pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody

istniejące w dniu wydania decyzji, nie znane organowi, który wydał decyzję”.

— po pkt 5 dodaje się pkt 5¹ w brzmieniu:

„5¹) decyzja wydana została bez uzyskania wymaganego prawem stanowiska innego organu”.

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Z przyczyn określonych w § 1 pkt 1 i 2 postępowanie może być wznowione również przed stwierdzeniem sfałszowania dowodu lub popełnienia przestępstwa orzeczeniem sądu lub innego organu, jeżeli sfałszowanie dowodu lub popełnienie przestępstwa jest oczywiste, a wznowienie postępowania jest niezbędne dla uniknięcia niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia ludzkiego albo poważnej szkody dla interesu społecznego.”.

c) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Z przyczyn określonych w § 1 pkt 1 i 2 można wznowić postępowanie także w przypadku, gdy postępowanie przed sądem lub innym organem nie może być wszczęte na skutek upływu czasu lub z innych przyczyn określonych w przepisach prawa.”.

69) art. 128 otrzymuje brzmienie:

„Art. 128. § 1. Uchylenie decyzji z przyczyn określonych w art. 127 § 1 pkt 1 i 2 nie może nastąpić, jeżeli od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji upłynęło dziesięć lat, zaś z przyczyn określonych w art. 127 § 1 pkt 3—7, jeżeli od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji upłynęło pięć lat.

§ 2. Nie uchyla się decyzji także w przypadku, jeżeli w wyniku wznowienia postępowania mogłaby zapaść wyłączenie decyzja odpowiadająca w swej istocie decyzji dotychczasowej.”.

70) art. 131 i 132 otrzymują brzmienie:

„Art. 131. § 1. Wznowienie postępowania następuje w drodze postanowienia.

§ 2. Postanowienie stanowi podstawę do przeprowadzenia przez właściwy organ postępowania co do przyczyn wznowienia oraz co do rozstrzygnięcia istoty sprawy.

§ 3. Odmowa wznowienia postępowania następuje w drodze decyzji.

Art. 132. § 1. Organem administracji państwowej właściwym w sprawach wymienionych w art. 131 jest organ, który wydał w sprawie decyzję w ostatniej instancji.

§ 2. Jeżeli przyczyną wznowienia postępowania jest działalność organu wymienionego w § 1, o wznowieniu postępowania rozstrzyga organ wyższego stopnia, który równocześnie wyznacza organ właściwy w sprawach wymienionych w art. 131 § 2.

§ 3. Przepis § 2 nie dotyczy przypadków, gdy decyzję w ostatniej instancji wydał naczelny organ administracji państwowej.”.

71) po art. 132 dodaje się art. 132¹ w brzmieniu:

„Art. 132¹. § 1. Organ administracji państwowej, o którym mowa w art. 132, po przeprowadzeniu postępowania określonego w art. 131 § 2 wydaje decyzję, w której:

1) odmawia uchylecia decyzji dotychczasowej, gdy stwierdzi brak podstaw do jej uchylecia na podstawie art. 127 § 1, albo

2) uchyla decyzję dotychczasową, gdy stwierdzi istnienie podstaw do jej uchylecia na podstawie art. 127 § 1, i wydaje nową decyzję rozstrzygającą o istocie sprawy.

§ 2. W przypadku gdy w wyniku wznowienia postępowania nie można uchylić decyzji na skutek okoliczności, o których mowa w art. 128, organ administracji państwowej ograniczy się do stwierdzenia wydanania zaskarżonej decyzji z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności, z powodu których nie uchylił tej decyzji.”.

72) art. 133 skreśla się;

73) w art. 134 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ administracji państwowej właściwy w sprawie wznowienia postępowania wstrzyma z urzędu lub na żądanie strony wykonanie decyzji, jeżeli okoliczności sprawy wskazują na prawdopodobieństwo uchylecia decyzji w wyniku wznowienia postępowania.”.

74) po art. 134 dodaje się art. 134¹ w brzmieniu:

„Art. 134¹. § 1. Stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 127 § 1 albo uchylecia takiej decyzji w wyniku wznowienia postępowania, służy roszczenie o odszkodowanie w zakresie i na zasadach określonych w przepisach Kodeksu cywilnego.

§ 2. Dochodzenie odszkodowania następuje w postępowaniu przed sądem powszechnym.”.

75) tytuł rozdziału 12 otrzymuje brzmienie: „Rozdział 12. Uchylenie, zmiana oraz stwierdzenie nieważności decyzji.”.

76) w art. 135:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Decyzja ostateczna, na mocy której żadna ze stron nie nabyła prawa, może być w każdym czasie uchylona lub zmieniona przez organ administracji państwowej, który ją

wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony.”;

b) w § 2 wyrazy: „o uchyleniu lub zmianie” zastępuje się wyrazami: „w sprawie uchylenia lub zmiany”;

77) art. 136 otrzymuje brzmienie:

„Art. 136. Decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji państwowej, który ją wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony; przepis art. 135 § 2 stosuje się odpowiednio.”;

78) art. 137 otrzymuje brzmienie:

„Art. 137. § 1. Organ administracji państwowej stwierdza nieważność decyzji, która:

- 1) wydana została z naruszeniem przepisów o właściwości,
- 2) wydana została bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa,
- 3) dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną,
- 4) została skierowana do osoby nie będącej stroną w sprawie,
- 5) była niewykonalna w dniu jej wydania i jej niewykonalność ma charakter trwały,
- 6) w razie jej wykonania wywołałaby czyn zagrożony karą,
- 7) zawiera wadę powodującą jej nieważność z mocy prawa.

§ 2. Nie stwierdza się nieważności decyzji z przyczyn wymienionych w § 1 pkt 1, 3, 4 i 7, jeżeli od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia upłynęło dziesięć lat, a także gdy decyzja wywołała nieodwracalne skutki prawne.”;

79) w art. 138:

a) w § 1 wyrazy: „do uchylenia nieważnej decyzji” zastępuje się wyrazami: „do stwierdzenia nieważności decyzji”;

b) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji wszczynają się na żądanie strony lub z urzędu.

§ 3. Odmowa wszczęcia postępowania w sprawie nieważności decyzji następuje w drodze decyzji.”;

80) po art. 138 dodaje się art. 138 w brzmieniu:

„Art. 138¹. § 1. Rozstrzygnięcie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji następuje w drodze decyzji.

§ 2. Jeżeli nie można stwierdzić nieważności decyzji na skutek okoliczności,

o których mowa w art. 137 § 2, organ administracji państwowej ograniczy się do stwierdzenia wydania zaskarżonej decyzji z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności z powodu których nie stwierdził nieważności decyzji.”;

81) w art. 139 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ administracji państwowej, właściwy w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji, wstrzyma z urzędu lub na żądanie strony wykonanie decyzji, jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo, że jest ona dotknięta jedną z wad wymienionych w art. 137 § 1.”;

82) art. 140 otrzymuje brzmienie:

„Art. 140. § 1. Stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 137 § 1 albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie.

§ 2. Do odszkodowania stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem art. 418 tego kodeksu.

§ 3. Odszkodowanie przysługuje od organu, który wydał decyzję z naruszeniem przepisu art. 137 § 1, chyba że winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie ponosi inna strona postępowania dotyczącego tej decyzji; w tym ostatnim przypadku roszczenie o odszkodowanie służy w stosunku do strony winnej powstania tych okoliczności.

§ 4. O odszkodowaniu przysługującym od organu wymienionego w § 1 orzeka organ administracji państwowej, który stwierdził nieważność decyzji z powodu naruszenia przepisu art. 137 § 1 albo stwierdził, w myśl art. 138¹ § 2, że została ona wydana z naruszeniem przepisu art. 137 § 1. Dochodzenie odszkodowania od strony winnej powstania okoliczności wymienionych w art. 137 § 1 następuje w postępowaniu przed sądem powszechnym.

§ 5. Strona niezadowolona z przyznanego jej odszkodowania przez organ administracji państwowej wymieniony w § 4, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia jej decyzji w tej sprawie, może wnieść powództwo do sądu powszechnego.

§ 6. Roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem przepisu art. 137 § 1 albo decyzja, w której organ stwierdził, w myśl art. 138¹ § 2, że zaskarżona decyzja zo-

stała wydana z naruszeniem przepisu art. 137 § 1.”;

83) w art. 141:

a) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Uprawnienie określone w § 1 w stosunku do decyzji wydanych przez terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego przysługuje także terenowemu organowi administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

§ 3. Stronie, która poniosła szkodę na skutek uchylenia lub zmiany decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę od organu, który uchylił lub zmienił tę decyzję; organ ten, w drodze decyzji, orzeka również o odszkodowaniu.”.

b) dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:

„§ 4. Roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja uchylająca lub zmieniająca decyzję.

§ 5. Do odszkodowania tego stosuje się odpowiednio przepisy art. 140 § 2 i 5.”;

84) po art. 141 dodaje się art. 141¹ w brzmieniu:

„Art. 141¹. § 1. Organ administracji państwowej, który wydał decyzję w pierwszej instancji, stwierdza jej wygaśnięcie, jeżeli decyzja:

- 1) stała się bezprzedmiotowa, a stwierdzenie wygaśnięcia takiej decyzji nakazuje przepis prawa albo gdy leży to w interesie społecznym lub w interesie strony,
- 2) została wydana z zastrzeżeniem dopełnienia przez stronę określonego warunku, a strona nie dopełniła tego warunku.

§ 2. Organ administracji państwowej, o którym mowa w § 1, uchyli decyzję, jeżeli została ona wydana z zastrzeżeniem dopełnienia określonych czynności, a strona nie dopełniła tych czynności w wyznaczonym terminie.

§ 3. Organ stwierdza wygaśnięcie decyzji lub uchyli decyzję na podstawie przepisów § 1 i 2 w drodze decyzji.”;

C. po dziale II:

85) dodaje się dział II¹ w brzmieniu:

„DZIAŁ II¹

Przepisy szczególne postępowania w sprawach zobowiązań podatkowych oraz ubezpieczeń społecznych.

Art. 142¹. Rada Ministrów może ustalać właściwość miejscową organów podatkowych od-

miennie, niż to wynika z przepisu art. 17. Odmienne ustalenie tej właściwości w sprawach dotyczących określonych grup podatników nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej następuje w drodze rozporządzenia.

Art. 142². § 1. W postępowaniu w sprawach ustalania podstaw opodatkowania i podatków z organami podatkowymi współdziałają organizacje samorządu społeczno-zawodowego i gospodarczego podatników.

§ 2. Minister Finansów w drodze rozporządzenia określi organizacje samorządu społeczno-zawodowego i gospodarczego współdziałające z organami podatkowymi w sprawach, o których mowa w § 1, rodzaje podatków, których współdziałanie to dotyczy, a także zakres i zasady współdziałania.

Art. 142³. W postępowaniu w sprawach ustalania podstaw opodatkowania i podatków zawieszenie postępowania może nastąpić, jeżeli rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez właściwy organ lub sąd.

Art. 142⁴. § 1. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności podatnika, osoby zastępującej podatnika lub przez niego zatrudnionej, a w razie nieobecności tych osób — w obecności przywołanego świadka.

§ 2. Osoba dokonująca czynności kontrolnych obowiązana jest okazać pisemne upoważnienie do dokonywania tych czynności.

§ 3. Osoba dokonująca czynności kontrolnych w razie powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że okazane lub ujawnione księgi, zapiski lub inne dokumenty są nierzetelne oraz że w razie ich pozostawienia na miejscu mogą być usunięte lub przerobione, może je odebrać za pokwitowaniem na czas nie dłuższy niż miesiąc.

§ 4. Kopię protokołu z czynności kontrolnych doręcza się podatnikowi, a gdy nie był obecny przy czynnościach kontrolnych — osobie wymienionej w § 1, w obecności której dokonano czynności kontrolnych.

§ 5. Przepisu § 4 nie stosuje się do świadków przywołanych do czynności kontrolnych.

§ 6. Jeżeli podatnik nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w protokole, może zgłosić niezwłocznie do protokołu odpowiednie wyjaśnienia bądź zastrzeżenia albo w terminie czternastu dni od dnia jego doręczenia przedłożyć je w formie pisemnej; podatnik może równocześnie wskazać, w miarę potrzeby, odpowiednie dowody.

Art. 142⁵. § 1. Jeżeli podatnik jest obowiązany do złożenia zeznania, wykazu lub deklaracji, zwanych dalej zeznaniem, wysokość zobowiązania podatkowego ustala się zgodnie z zeznaniem, chyba że przepisy szczególne przewidują inny sposób ustalania wysokości zobowiązania podatkowego albo gdy zeznanie jest nierzetelne.

§ 2. W razie wątpliwości co do rzetelności złożonego zeznania, organ podatkowy wzywa podatnika do udzielenia niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia zeznania, wyznaczając mu odpowiedni termin oraz wskazując przyczyny, z powodu których zeznanie poddaje się w wątpliwość.

Art. 142⁶. § 1. Księgi prowadzone przez podatnika stanowią dowód w postępowaniu podatkowym, jeżeli są prowadzone rzetelnie i zgodnie z ustalonymi wymaganiami.

§ 2. Organ podatkowy może nie uznać za dowód w postępowaniu podatkowym ksiąg prowadzonych przez podatnika, jeżeli analiza tych ksiąg wykazuje istnienie sprzeczności poszczególnych składników działalności gospodarczej prowadzonej przez podatnika lub znacznie niższy obrót od przeciętnego osiąganego w danej branży i podobnych warunkach prowadzenia działalności albo też dochód rażąco niższy od tego, jaki byłby konieczny dla pokrycia wydatków ponoszonych przez podatnika, a podatnik tych okoliczności nie wyjaśnił. W decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego organ podatkowy jest obowiązany uzasadnić nieuznanie ksiąg za dowód.

Art. 142⁷. Odwołanie od decyzji organu podatkowego powinno zawierać zarzuty przeciw decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

Art. 142⁸. Organ podatkowy, do którego wpłynęło odwołanie, przekazuje je wraz z aktami sprawy właściwemu organowi odwoławczemu w terminie jednego miesiąca od dnia jego wpływu, jeżeli w tym terminie nie wyda decyzji na podstawie art. 115. Organ podatkowy przekazując sprawę obowiązany jest ustosunkować się do przedstawionych zarzutów.

Art. 142⁹. Organ odwoławczy powinien załatwić sprawę nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania odwołania.

Art. 142¹⁰. § 1. Wniesienie odwołania od decyzji organu podatkowego nie wstrzymuje jej wykonania, jednakże organ odwoławczy wstrzyma wykonanie decyzji w przypadku uzasadnionym interesem społecznym lub ważnym interesem podatnika.

§ 2. W przypadku niezakończenia odwołania w terminie określonym w art. 142⁹ i niewykonania do tego czasu w całości lub w części zaskarżonej decyzji — jej wykonanie ulega wstrzymaniu z mocy prawa, w granicach żądania będącego przedmiotem odwołania.

Art. 142¹¹. W przypadku gdy w toku postępowania odwoławczego organ rozpatrujący odwołanie stwierdzi, że zobowiązanie podatkowe zostało ustalone w kwocie niższej, niż wynika to z obowiązujących przepisów, zwraca sprawę organowi podatkowemu pierwszej instancji w celu dokonania wymiaru uzupełniającego oraz zmiany w tym zakresie dotychczasowej decyzji. Od nowej decyzji służy odwołanie, które podlega rozpatrzeniu łącznie z odwołaniem wniesionym od decyzji ustalającej pierwotny wymiar.

Art. 142¹². § 1. Jeżeli obliczenie i pobranie podatku odbywa się za pośrednictwem płatnika, a podatnik kwestionuje obliczenie bądź istnienie obowiązku podatkowego, może on w terminie jednego miesiąca od dnia pobrania podatku przez płatnika wystąpić do organu podatkowego z żądaniem sprostowania obliczenia podatku bądź uznania nieistnienia obowiązku podatkowego oraz o zwrot niesłusznie pobranej kwoty. Od decyzji organu podatkowego służy odwołanie.

§ 2. W zakresie podatku od wynagrodzeń pobieranego przez płatników będących jednostkami gospodarki społecznej uprawnienia, o których mowa w § 1, zastrzeżone dla organów podatkowych przysługują również tym płatnikom. Wydanie decyzji w tych sprawach następuje na żądanie podatnika, wniesione przed upływem roku od pobrania podatku. W tym samym terminie płatnik może wydać decyzję z urzędu. Od wydanej decyzji służy podatnikowi odwołanie do organu podatkowego.

Art. 142¹³. § 1. Organem odwoławczym w sprawach niektórych podatków jest podatkowa komisja odwoławcza, działająca przy terenowym organie administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

§ 2. Minister Finansów w drodze rozporządzenia określa rodzaje podatków, o których mowa w § 1, skład oraz tryb powoływania podatkowych komisji odwoławczych i ich organizację.

§ 3. Decyzje podatkowej komisji odwoławczej są ostateczne.

§ 4. Do uchylenia, zmiany oraz stwierdzenia nieważności ostatecznej decyzji podatkowej komisji odwoław-

czej na podstawie przepisów art. 135—141 właściwy jest terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, przy którym działa ta komisja.

Art. 142¹⁴. Żądanie uchylecia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej ustalającej zobowiązanie podatkowe, wniesione po upływie roku od doręczenia tej decyzji, nie podlega rozpatrzeniu.

Art. 142¹⁵. Do osobistego stawienia się w przypadkach określonych w art. 81 § 1 oraz do czynności wymienionych w tym przepisie — w sprawach zobowiązań podatkowych stosuje się przepisy prawa karnego skarbowego.

Art. 142¹⁶. Rada Ministrów może ustalić inne niż określone w przepisach poprzedzających szczególne przepisy o postępowaniu w sprawach zobowiązań podatkowych jednostek gospodarki uspołecznionej.

Art. 142¹⁷. § 1. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się przepisy kodeksu, chyba że przepisy dotyczące ubezpieczeń ustalają odmienne zasady postępowania w tych sprawach.

§ 2. Przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy wynikające z przepisów o ubezpieczeniach społecznych, o zaopatrzeniach emerytalnych i rentowych, o funduszu alimentacyjnym, a także sprawy wynikające z przepisów o innych świadczeniach wypłacanych z funduszy przeznaczonych na ubezpieczenia społeczne.

Art. 142¹⁸. Organy odwoławcze właściwe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych określają przepisy odrębnie; do postępowania przed tymi organami stosuje się odpowiednio przepis art. 142¹⁷ § 1.

D. w dziale III:

86) w art. 144 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Organ administracji państwowej zawiadamia prokuratora o wszczęciu postępowania oraz o toczącym się postępowaniu w każdym przypadku, gdy uzna udział prokuratora w postępowaniu za potrzebny.”;

87) art. 145 otrzymuje brzmienie:

„Art. 145. § 1. Prokuratorowi służy prawo wniesienia sprzeciwu od decyzji ostatecznej, jeżeli przepisy kodeksu lub przepisy szczególne przewidują wznowienie postępowania, stwierdzenie nieważności decyzji albo jej uchylenie lub zmianę.

§ 2. Prokurator wnosi sprzeciw do organu właściwego do wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji albo jej uchylenia lub zmiany.

§ 3. Sprzeciw od decyzji wydanej przez naczelną organ administracji państwowej wnosi Prokurator Generalny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 4. Jeżeli podstawą sprzeciwu jest naruszenie przepisu art. 122 § 1 pkt 4, wniesienie sprzeciwu wymaga zgody strony.”;

88) art. 147 otrzymuje brzmienie:

„Art. 147. W przypadku wniesienia sprzeciwu przez prokuratora właściwy organ administracji państwowej wszczynają w sprawie postępowanie z urzędu, zawiadamiając o tym strony.”;

89) art. 150 otrzymuje brzmienie:

„Art. 150. Prokurator, który wniósł skargę na decyzję organu administracji państwowej do sądu administracyjnego, nie może z tych samych przyczyn wnieść sprzeciwu.”;

E. po dziale III:

90) dodaje się działy III¹ — III³ w brzmieniu:

„DZIAŁ III¹

Rozstrzyganie sporów o właściwość między organami administracji państwowej a sądami.

Art. 150¹. § 1. Spory o właściwość między organami administracji państwowej a sądami rozstrzyga Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym.

§ 2. W przypadku powstania sporu przepis art. 19 stosuje się odpowiednio.

Art. 150². § 1. Kolegium Kompetencyjne tworzy trzech sędziów Sądu Najwyższego oraz przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości i ministra zainteresowanego ze względu na przedmiot sprawy.

§ 2. Kolegium działa pod przewodnictwem sędziego.

§ 3. Sędziów do Kolegium Kompetencyjnego, w tym sędziego przewodniczącego, wyznacza Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego każdorazowo po wpiesieniu sprawy. Ministrowie wymienieni w § 1 wyznaczają swoich przedstawicieli do Kolegium w terminie siedmiu dni od dnia zawiadomienia ich przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wniesieniu sprawy.

Art. 150³. § 1. Z wnioskiem o rozpatrzenie sporu mogą występować:

1) zainteresowany organ administracji państwowej lub sąd — gdy uznają się równocześnie za właściwe do załatwienia sprawy (spór pozytywny),

2) strona — gdy w sprawie za niewłaściwy uznaje się zarówno or-

gan administracji państwowej, jak i sąd (spór negatywny),

- 3) Minister Sprawiedliwości,
- 4) Prokurator Generalny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 2. Wniosek o rozpatrzenie sporu kieruje się do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. O wpłynięciu wniosku Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zawiadamia:

- 1) naczelne organy administracji państwowej wymienione w art. 150² § 1,
- 2) Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 150⁴. § 1. W rozprawie dotyczącej rozpatrzenia sporu o właściwość między organem administracji państwowej a sądem bierze udział przedstawiciel organu administracji państwowej, którego spór dotyczy, strona postępowania administracyjnego oraz przedstawiciel Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 2. Osobom, o których mowa w § 1, służy prawo składania wyjaśnień i zgłaszania wniosków.

§ 3. Nieobecność którejkolwiek z osób wymienionych w § 1 nie wstrzymuje rozprawy.

Art. 150⁵. Rozstrzygnięcia Kolegium Kompetencyjnego nie podlegają zaskarżeniu.

Art. 150⁶. W postępowaniu przed Kolegium Kompetencyjnym w zakresie nie uregulowanym w niniejszym dziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.

DZIAŁ III²

Zaskarżanie decyzji do sądu administracyjnego.

Art. 150⁷. § 1. Decyzja organu administracji państwowej może być zaskarżona do sądu administracyjnego z powodu jej niezgodności z prawem.

§ 2. Do sądu administracyjnego mogą być zaskarżone decyzje w sprawach:

- 1) budownictwa, nadzoru budowlanego, materiałów budowlanych, urbanistyki i architektury,
- 2) cen, opłat i stawek taryfowych,
- 3) dróg publicznych, ich utrzymania i ochrony (w tym świadczeń osobistych na rzecz utrzymania dróg), ruchu na drogach publicznych, komunikacji, łączności, żeglugi, transportu i spedycji,
- 4) działalności w dziedzinie wytwórczości, rzemiosła, usług nierzemieślniczych, handlu, przemysłu gastronomicznego i żywienia zbiorowego oraz innych rodzajów działalności gospodarczej,

5) ewidencji ludności, dowodów tożsamości, aktów stanu cywilnego, imion i nazwisk oraz obywatelstwa,

6) geologii, geodezji i kartografii,

7) gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, gospodarki terenami, zasobami mieszkań i budynków oraz utrzymania czystości w miastach i gminach,

8) gospodarki paliwowo-energetycznej, surowcowej i materiałowej, wydobywania i pozyskiwania w inny sposób kopalni i innych surowców naturalnych oraz ich zagospodarowywania, szkód górniczych oraz obrotu surowcami, materiałami i wyrobami,

9) gospodarki wodnej,

10) gospodarki żywnościowej, żywności i żywienia,

11) zobowiązań podatkowych i innych świadczeń pieniężnych, do których mają zastosowanie przepisy o podatkach, oraz należności celnych, z wyłączeniem zobowiązań podatkowych i należności celnych od państwowych jednostek organizacyjnych,

12) obrotu nieruchomościami oraz składnikami majątku ruchomego,

13) ochrony przyrody oraz środowiska,

14) oświaty i wychowania, szkolnictwa wyższego, kultury i sztuki oraz dóbr kultury i muzeów, jak również działalności artystycznej i rozrywkowej,

15) planowania przestrzennego,

16) rolnictwa i leśnictwa, w tym: gospodarki terenami rolniczymi i leśnymi; sposobu zagospodarowywania i użytkowania tych terenów, scalania i wymiany gruntów, przejmowania nieruchomości rolnych i leśnych na własność Państwa, własności i obrotu tymi nieruchomościami, produkcji roślinnej i zwierzęcej, upraw, hodowli i nasiennictwa, ochrony zwierząt i roślin, gospodarki łowieckiej oraz rybołówstwa,

17) uprawnień do wykonywania określonych czynności i zajęć,

18) wywłaszczeń nieruchomości i innych praw,

19) zatrudnienia i spraw socjalnych,

20) zdrowia i opieki społecznej, wymagań sanitarno-epidemiologicznych, kultury fizycznej, sportu i turystyki, jak również działalności sportowej.

§ 3. Ustawy szczególne mogą przewidywać możliwość zaskarżania do sądu

administracyjnego z przyczyn określonych w § 1 decyzji administracyjnych także w innych sprawach niż określone w § 2.

Art. 150⁸. Skarga na decyzję organu administracji państwowej służy:

- 1) stronie,
- 2) organizacji społecznej, która brała udział w postępowaniu administracyjnym,
- 3) prokuratorowi.

Art. 150⁹. Skargę na decyzję organu administracji państwowej można wnieść do sądu administracyjnego po wyczerpaniu toku instancji w postępowaniu administracyjnym, chyba że skargę wnosi prokurator.

Art. 150¹⁰. § 1. Skargę na decyzję organu administracji państwowej wnosi się do sądu administracyjnego w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji.

§ 2. Prokurator może wnieść do sądu administracyjnego skargę na decyzję w terminie sześciu miesięcy od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia stronie.

3. Nie można wnieść skargi do sądu administracyjnego na decyzję, jeżeli właściwy organ administracji państwowej wszczął postępowanie w celu zmiany, uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji albo wznowił postępowanie.

Art. 150¹¹. § 1. Skargę do sądu administracyjnego wnosi się za pośrednictwem organu administracji państwowej, który wydał zaskarżoną decyzję w ostatniej instancji.

§ 2. Organ administracji państwowej, o którym mowa w § 1, przekazuje skargę wraz z aktami sprawy do sądu administracyjnego w terminie trzydziestu dni od dnia jej wniesienia. Może też w tym terminie, jeżeli uzna w całości skargę za słuszną, zmienić lub uchylić decyzję; w tym przypadku nie nadaje skardze dalszego biegu.

§ 3. Organ administracji państwowej, przekazując skargę sądowi administracyjnemu, obowiązany jest wnieść równocześnie odpowiedź na tę skargę.

Art. 150¹². § 1. Wniesienie skargi na decyzję administracyjną nie wstrzymuje wykonania decyzji. Jednakże organ administracji państwowej przed przekazaniem skargi do sądu administracyjnego może z urzędu lub na wniosek skarżącego wstrzymać wykonanie zaskarżonej decyzji.

§ 2. Po przekazaniu skargi do sądu administracyjnego o wstrzymaniu wy-

konania decyzji orzeka ten sąd na posiedzeniu niejawnym.

Art. 150¹³. § 1. W postępowaniu sądowym stroną przeciwną w stosunku do skarżącego jest organ administracji państwowej, który wydał decyzję.

§ 2. Osoby, których praw dotyczy wynik postępowania, mogą wziąć udział w postępowaniu sądowym na prawach strony.

Art. 150¹⁴. § 1. Postępowanie w sprawach skarg na decyzje administracyjne toczy się z udziałem prokuratora, gdy prokurator wniósł skargę, brał udział w postępowaniu administracyjnym albo gdy zgłosił swój udział w postępowaniu przed sądem administracyjnym.

§ 2. Sąd administracyjny zawiadamia prokuratora o wniesieniu skargi.

§ 3. Nieobecność prokuratora nie wstrzymuje rozpoznania sprawy przez sąd administracyjny.

Art. 150¹⁵. § 1. Sąd administracyjny na posiedzeniu niejawnym odrzuci skargę wniesioną po upływie terminu do jej wniesienia lub z innych przyczyn niedopuszczalną, a także gdy skarżący nie uzupełnił w wyznaczonym terminie takich braków skargi, które uniemożliwiają nadanie jej dalszego biegu.

§ 2. Sąd administracyjny może na posiedzeniu niejawnym przywrócić termin do wniesienia skargi z przyczyn i w trybie przewidzianym w Kodeksie postępowania cywilnego.

§ 3. O terminie posiedzenia niejawnego zawiadamia się prokuratora.

Art. 150¹⁶. Sąd administracyjny wyznacza rozprawę, jeżeli nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 150¹⁵ § 1.

Art. 150¹⁷. Sąd administracyjny nie jest związany granicami skargi.

Art. 150¹⁸. § 1. Sąd administracyjny uwzględniając skargę uchyla zaskarżoną decyzję w całości lub w części, a w miarę potrzeby również decyzję wydaną przez organ pierwszej instancji, albo stwierdza nieważność bądź niezgodność decyzji z prawem.

§ 2. Decyzja podlega uchyleciu, jeżeli sąd administracyjny stwierdzi:

- 1) naruszenie prawa materialnego, chyba że naruszenie to nie miało wpływu na wynik sprawy,
- 2) naruszenie prawa dające podstawę do wznowienia postępowania z przyczyn określonych w art. 127 § 1,
- 3) inne naruszenia przepisów postępowania administracyjnego, które miały istotny wpływ na wynik sprawy.

- § 3. Sąd administracyjny stwierdza nieważność decyzji, jeżeli zachodzą przyczyny określone w art. 137 § 1.
- § 4. Sąd administracyjny ogranicza się do stwierdzenia niezgodności z prawem decyzji wydanej z naruszeniem przepisu art. 127 § 1 lub art. 137 § 1, jeżeli zachodzą okoliczności przewidziane w art. 128 § 1 lub w art. 137 § 2.
- § 5. W razie nieuwzględnienia skargi sąd administracyjny skargę oddala.
- § 6. Sąd administracyjny odrzuca skargę, jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 150¹⁵ § 1.
- Art. 150¹⁹. W orzeczeniu uwzględniającym skargę sąd administracyjny orzeka od organu administracji państwowej, który wydał zaskarżoną decyzję, zwrot kosztów postępowania na rzecz skarżącego.
- Art. 150²⁰. Ocena prawna wyrażona w orzeczeniu sądu administracyjnego wiąże w sprawie ten sąd oraz organ administracji państwowej.
- Art. 150²¹. Minister Sprawiedliwości, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego oraz Prokurator Generalny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej może od orzeczenia sądu administracyjnego ze skargi na decyzję wnieść rewizję nadzwyczajną do Sądu Najwyższego, jeżeli orzeczenie to rażąco narusza prawo lub interes Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
- Art. 150²². W sprawach nie uregulowanych w niniejszym dziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego; rozpoznanie skargi następuje według przepisów tego Kodeksu o postępowaniu rewizyjnym.
- Art. 150²³. Od skargi na decyzję administracyjną pobiera się wpis. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określi zasady pobierania wpisu i jego wysokość. W sprawach tych skarg stosuje się odpowiednio także przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.
- Art. 150²⁴. Sąd administracyjny, po wydaniu orzeczenia i sporządzeniu jego uzasadnienia, zwraca niezwłocznie akta sprawy organowi administracji państwowej. Termin do załatwienia sprawy przez organ administracji państwowej przewidziany w kodeksie liczy się od dnia zwrócenia mu akt sprawy.
- Art. 150²⁵. W razie stwierdzenia w toku postępowania sądowego istotnego uchybienia w pracy organu administracyjnego, który wydał zaskarżoną decyzję, albo wadliwości lub niezgodności z ustawą przepisów aktu wykonawczego, stanowiącego podstawę wydania decyzji — sąd administracyjny zawiadamia o tym organ, którego dotyczy skarga, oraz właściwy organ wyższego stopnia, a gdy chodzi o niezgodność przepisów aktu wykonawczego z ustawą — także organ, który wydał ten akt.
- Art. 150²⁶. § 1. W przypadkach gdy sąd administracyjny w swoim orzeczeniu:
- 1) uchyli zaskarżoną decyzję, a organ administracji państwowej, rozpatrując sprawę ponownie, umorzy postępowanie,
 - 2) stwierdzi nieważność zaskarżonej decyzji z powodu naruszenia przepisu art. 137 § 1 albo stwierdza, w myśl art. 138¹ § 2, że decyzja wydana została z naruszeniem przepisu art. 137 § 1, stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania lub uchylenia albo stwierdzenia nieważności tej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności stanowiących podstawę uchylenia lub stwierdzenia nieważności decyzji bądź stwierdzenia, że decyzja wydana została z naruszeniem przepisu art. 137 § 1.
- § 2. Odszkodowanie przysługuje od organu, który wydał decyzję wymienioną w § 1 pkt 1 lub pkt 2, chyba że winę za powstanie okoliczności stanowiących podstawę wadliwości decyzji ponosi inna strona postępowania dotyczącego tej decyzji; w tym ostatnim przypadku roszczenie o odszkodowanie służy w stosunku do strony winnej powstania tych okoliczności.
- § 3. O odszkodowaniu od organu wymienionego w § 2 orzeka organ administracji państwowej wyższego stopnia w stosunku do organu, który wydał decyzję. Pochodzenie odszkodowania od innej strony postępowania następuje w postępowaniu przed sądem powszechnym.
- § 4. Roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia doręczenia określonego w § 1 orzeczenia sądu administracyjnego.
- § 5. Do odszkodowania tego stosuje się odpowiednio przepisy art. 140 § 2 i 5.
- Art. 150²⁷. § 1. Do sądu administracyjnego można wnieść również skargę, gdy w ustalonym w przepisach prawa terminie organ administracji państwowej nie wydał decyzji w postępowaniu w pierwszej instancji lub w postępowaniu odwoławczym w sprawach, o których mowa w art. 150⁷.
- § 2. Skargę można wnieść po wyczerpaniu środków przewidzianych w art. 34.
- § 3. Skarga może być wniesiona w każdym czasie po upływie terminu przewidzianego do załatwienia sprawy, aż do chwili jej załatwienia.

- § 4. Sąd administracyjny, gdy uzna skargę za uzasadnioną, zobowiązuje organ administracji państwowej do wydania decyzji w określonym terminie. Sąd może też zwrócić uwagę organowi administracji państwowej, a w razie potrzeby organowi wyższego stopnia, na rażące zaniedbania obowiązków przy załatwianiu spraw.
- § 5. W kwestiach nie unormowanych w § 1—4 do skargi na niewydanie w terminie decyzji stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego działu.

DZIAŁ III*

Wydawanie zaświadczeń.

- Art. 150^{2a}. § 1. Organ administracji państwowej wydaje zaświadczenie na żądanie osoby ubiegającej się o zaświadczenie.
- § 2. Zaświadczenie wydaje się, jeżeli:
- 1) urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego wymaga przepis prawa,
 - 2) osoba ubiegająca się o zaświadczenie uprawdopodobni swój interes prawny w urzędowym potwierdzeniu określonych faktów lub stanu prawnego.
- § 3. Zaświadczenie powinno być wydane bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie czternastu dni.
- Art. 150^{2b}. § 1. W przypadkach, o których mowa w art. 150^{2a} § 2 pkt 2, organ administracji państwowej obowiązany jest wydać zaświadczenie, gdy chodzi o potwierdzenie faktów albo stanu prawnego, wynikających z prowadzonej przez ten organ ewidencji, rejestrów bądź z innych danych znajdujących się w jego posiadaniu.
- § 2. Organ administracji państwowej, przed wydaniem zaświadczenia, może przeprowadzić w koniecznym zakresie postępowanie wyjaśniające.
- Art. 150^{2c}. § 1. Odmowa wydania zaświadczenia bądź zaświadczenia o treści żądanej przez osobę ubiegającą się o nie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.
- Art. 150^{2d}. Organ administracji państwowej nie może żądać zaświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, znanych organowi z urzędu bądź możliwych do ustalenia przez organ na podstawie posiadanej ewidencji, rejestrów lub innych danych albo na podstawie przedstawionych przez zainteresowanego do wglądu dokumentów urzędowych (dowodu osobistego, dowodów rejestracyjnych i innych):

F. w dziale IV:

- 91) tytuł rozdziału 1 otrzymuje brzmienie „Rozdział 1. Postanowienia ogólne”;
- 92) w art. 151:
- a) w § 1 wyrazy: „zawodowym, samorządowym, spółdzielczym i innym organizacjom” skreśla się,
 - b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Skargi i wnioski dotyczące działalności organizacji społecznych mogą być składane do organów tych organizacji.”;
- 93) w art. 152 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Skargi i wnioski składane do:

 - 1) organów państwowych — mogą dotyczyć wszelkich spraw wchodzących w zakres zadań organów państwowych i państwowych jednostek organizacyjnych oraz spraw załatwianych przez organizacje społeczne, w myśl art. 1 § 2 pkt 2,
 - 2) organów organizacji społecznych — mogą dotyczyć zadań wchodzących w zakres zadań i działalności tych organizacji.”;
- 94) art. 153 otrzymuje brzmienie:

„Art. 153. § 1. Organy państwowe oraz organy organizacji społecznych rozpatrują i załatwiają skargi i wnioski w ramach swojej właściwości.

§ 2. Pracownik organu państwowego oraz organu organizacji społecznej, winny niewłaściwego i nieterminowego załatwiania skarg i wniosków, podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej w przepisach prawa.”;
- 95) art. 154 otrzymuje brzmienie:

„Art. 154. Niekroć w przepisach niniejszego działu jest mowa o organach państwowych — rozumie się przez to także organy przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych jednostek organizacyjnych.”;
- 96) w art. 155 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Organy państwowe oraz organy organizacji społecznych są obowiązane przeciwdziałać hamowaniu krytyki i innym działaniom ograniczającym prawo obywateli do składania skarg i wniosków bądź dostarczania informacji do publikacji o znamionach skargi lub wniosku.”;
- 97) w art. 159:
- pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
- „1) rady narodowej stopnia podstawowego — prezydium rady narodowej stopnia wojewódzkiego, a w stosunku do rady narodowej stopnia wojewódzkiego — Rada Państwa,
 - 2) prezydium rady narodowej — radą narodową, której organem jest prezydium”;
- pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:
- „4) innego organu centralnego i jego kierownika — organ, któremu podlega,
 - 5) terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego w sprawach podlega

jących rozpatrzeniu według przepisów kodeksu — właściwy minister, a w innych sprawach — Prezes Rady Ministrów”.

— po pkt 5 dodaje się pkt 5¹ w brzmieniu:

„5¹) terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego — terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.”;

98) art. 160 otrzymuje brzmienie:

„Art. 160. Do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań i działalności organizacji społecznej właściwy jest organ bezpośrednio wyższego stopnia tej organizacji, a w stosunku do organu naczelnego organizacji — naczelnny organ administracji państwowej sprawujący nadzór nad działalnością tej organizacji.”;

99) w art. 161 po wyrazach: „obowiązany jest”^s dodaje się wyrazy: „niezwłocznie, nie później jednak niż”;

100) w art. 165:

a) w § 1 końcowe wyrazy: „podanie o wznowienie postępowania lub za żądanie uchylecia lub zmiany decyzji z urzędu” zastępuje się wyrazami: „żądanie wznowienia postępowania lub za żądanie stwierdzenia nieważności decyzji albo jej uchylenia lub zmiany z urzędu”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W przypadkach określonych w § 1 żądanie zostanie uwzględnione, gdy zachodzą przewidziane w kodeksie warunki do wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji albo jej uchylenia lub zmiany.”;

101) art. 166 otrzymuje brzmienie:

„Art. 166. W przypadkach określonych w art. 163 i 164 organem właściwym do rozpatrzenia skargi jest organ uprawniony do wszczęcia postępowania lub organ, przed którym toczy się postępowanie, a w przypadkach określonych w art. 165 — organ właściwy do wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji albo jej uchylenia lub zmiany.”;

102) w art. 167:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ właściwy do załatwienia skargi powinien załatwić skargę bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca.”;

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Posłowie na Sejm i radni rad narodowych, którzy wnieśli skargę we własnym imieniu albo przekazali do załatwienia skargę innej osoby, powinni być zawiadomieni o sposobie załatwienia skargi, a gdy jej załatwienie wymaga zebrania dowodów, informacji lub wyjaśnień — także o stanie rozpatrzenia skargi, najpóźniej w terminie czternastu dni od dnia jej wniesienia albo przekazania.”;

103) po art. 167 dodaje się art. 167¹ i 167² w brzmieniu:

„Art. 167¹. § 1. Zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi powinno zawierać: oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona, oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stano-

wiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi. Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne.

§ 2. W zawiadomieniu, o którym mowa w § 1, w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej można pominąć imię i nazwisko osoby upoważnionej do załatwienia skargi.

Art. 167². § 1. W przypadku gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, uznana została za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności — organ właściwy do jej rozpatrzenia może, w odpowiedzi na tę skargę, podtrzymać swoje poprzednie stanowisko.

§ 2. O załatwieniu w sposób określony w § 1 skargi wniesionej ponownie organ załatwiający tę skargę zawiadamia organ wyższego stopnia; nie dotyczy to skarg załatwianych przez organy naczelne.”;

104) art. 168 otrzymuje brzmienie:

„Art. 168. Gdy skarga dotyczy sprawy, która nie podlega rozpatrzeniu według przepisów kodeksu (art. 3 § 1 i 2) albo nie należy do właściwości organów administracji państwowej, przepisy art. 163—167² stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem, że w miejsce pozostałych przepisów kodeksu stosuje się przepisy postępowania właściwego dla danej sprawy.”;

105) w art. 170 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wnioski w sprawach dotyczących zadań organizacji społecznych składa się do organów tych organizacji.”;

106) w art. 171 w zdaniu pierwszym wyrazy: „czternastu dni” zastępuje się wyrazami: „siedmiu dni”;

107) art. 172 otrzymuje brzmienie:

„Art. 172. § 1. W sprawie terminu załatwienia wniosków stosuje się przepis art. 167 § 1.

§ 2. O sposobie załatwienia wniosku zawiadamia się równocześnie wnioskodawcę.”;

108) po art. 174 dodaje się art. 174¹ w brzmieniu:

„Art. 174¹. Do wniosków stosuje się odpowiednio przepisy art. 160, 167 § 1¹ i art. 167¹.”;

109) art. 176 otrzymuje brzmienie:

„Art. 176. Przepis art. 175 stosuje się odpowiednio do skarg i wniosków przekazanych przez organizacje społeczne do organów właściwych w myśl art. 158—160 oraz art. 170.”;

110) po art. 179 dodaje się rozdział 4¹ i 4² w brzmieniu:

„Rozdział 4¹

Przyjmowanie skarg i wniosków.

Art. 179¹. § 1. Organy państwowe oraz organy organizacji społecznych obowiązane są przyjmować obywateli w sprawach

skarg i wniosków w ustalonych przez siebie dniach i godzinach.

- § 2. Kierownicy organów wymienionych w § 1 lub wyznaczeni przez nich zastępcy obowiązani są przyjmować obywateli w sprawach skarg i wniosków co najmniej raz w tygodniu.
- § 3. Dni i godziny przyjęć powinny być dostosowane do potrzeb ludności, przy czym przynajmniej raz w tygodniu przyjęcia powinny się odbywać w ustalonym dniu po godzinach pracy.
- § 4. Informacja o dniach i godzinach przyjęć powinna być wywieszona na widocznym miejscu w siedzibie danej jednostki organizacyjnej oraz w podporządkowanych jej jednostkach organizacyjnych.
- § 5. Naczelny organ państwowy oraz naczelnny organ organizacji społecznej mogą ustalać sposób, dni i godziny przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków przez podporządkowane im organy i jednostki organizacyjne.

Art. 179². Skargi i wnioski składane i przekazywane do organów państwowych i organów organizacji społecznych oraz związane z nimi pisma i inne dokumenty rejestruje się i przechowuje w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych skarg i wniosków.

- Art. 179³. § 1. We wszystkich handlowych, gastronomicznych i usługowych jednostkach organizacyjnych skargi i wnioski mogą być zgłaszane przez ich wpisywanie do „Książki skarg i wniosków”. Książki te powinny być udostępniane obywatelom bez jakichkolwiek ograniczeń w czasie pracy danej placówki.
- § 2. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia określi tryb postępowania w sprawach skarg i wniosków wpisanych do „Książki skarg i wniosków”; organy właściwe do ich rozpatrywania oraz sprawowania nadzoru i kontroli nad przyjmowaniem i załatwianiem tych skarg i wniosków.

Art. 179⁴. Pracownik, który otrzymał skargę dotyczącą jego działalności, obowiązany jest przekazać ją niezwłocznie swojemu przełożonemu służbowemu.

Rozdział 4²

Nadzór i kontrola.

Art. 179⁵. Zwierzchni nadzór nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków składanych do rad narodowych, sądów i organów prokuratury sprawuje Rada Państwa, zaś składanych do innych organów i jednostek organizacyjnych — Prezes Rady Ministrów.

Art. 179⁶. § 1. Nadzór i kontrolę nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków sprawują:

- 1) ministrowie — gdy chodzi o skar-

gi załatwiane przez ministerstwa i inne jednostki organizacyjne bezpośrednio podległe ministrowi,

- 2) właściwi rzeczowo ministrowie we współdziałaniu z Ministrem Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska — gdy chodzi o skargi załatwiane przez terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, zaś terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego — gdy chodzi o skargi załatwiane przez terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego,
- 3) terenowe organy administracji państwowej — gdy chodzi o skargi załatwiane przez jednostki organizacyjne nadzorowane przez te organy,
- 4) organy wyższego stopnia oraz właściwe organy naczelne — gdy chodzi o skargi załatwiane przez pozostałe organy państwowe i organy państwowych jednostek organizacyjnych.

§ 2. Nadzór i kontrolę nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków w organach organizacji społecznych sprawują statutowe organy nadzorcze tych organizacji oraz organy wyższego stopnia, zaś w organach naczelnych tych organizacji — naczelnny organ administracji państwowej sprawujący nadzór nad działalnością danej organizacji.

Art. 179⁷. § 1. Organ, o których mowa w art. 179⁶, dokonują okresowo ocen przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków przez organy i jednostki organizacyjne poddane ich nadzorowi.

§ 2. Terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego dokonują okresowo ocen sposobu przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków przez wszystkie organy administracji państwowej i innych jednostek organizacyjnych oraz organizacji społecznych działających na ich terenie.

§ 3. W wyniku przeprowadzonych kontroli oraz ocen organy wymienione w § 1 i 2 obowiązane są podejmować środki zmierzające do usunięcia przyczyn skarg oraz do pełnego wykorzystania wniosków dla polepszenia działalności poszczególnych organów i innych państwowych jednostek organizacyjnych oraz organizacji społecznych.

Art. 179⁸. Tryb przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków przez organy państwowe i organy innych państwowych jednostek organizacyjnych oraz organizacji społecznych w gminach, miastach, dzielnicach miast i województwach pozostaje pod społeczną kontrolą właściwych rad narodowych.”

G. w dziale V:

- 111) w art. 180 po § 2 dodaje się § 2¹ w brzmieniu:
„§ 2¹. Na postanowienie w sprawie zwrotu podania służy zażalenie.”;

H. w dziale VI:

- 112) tytuł działu otrzymuje brzmienie: „Dział VI. Przepisy końcowe.”;
- 113) art. 187 skreśla się;
- 114) art. 188 otrzymuje brzmienie:
„Art. 188. Rada Ministrów może swoje uprawnienia wynikające z art. 159 pkt 3 przekazać do właściwości Prezesa Rady Ministrów.”;
- 115) art. 189 skreśla się;
- 116) art. 191—194 skreśla się.

Art. 12. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, tracą moc wszelkie przepisy dotyczące spraw unormowanych w Kodeksie postępowania administracyjnego.

2. Pozostają w mocy:

- 1) art. 2 ust. 2 dekretu z dnia 5 lipca 1946 r. o utworzeniu Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk (Dz. U. Nr 34, poz. 210, z 1948 r. Nr 36, poz. 257, z 1952 r. Nr 19, poz. 114 i z 1953 r. Nr 49, poz. 239);
- 2) art. 74 ust. 2, art. 77 ust. 1, art. 78 ust. 1 i art. 81 ust. 6 dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (Dz. U. z 1978 r. Nr 4, poz. 12);
- 3) art. 16, 21—23, 26, 34 ust. 3 i art. 43 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (Dz. U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64);
- 4) art. 29 ustawy z dnia 17 czerwca 1959 r. o paszportach (Dz. U. z 1967 r. Nr 17, poz. 81 i z 1971 r. Nr 28, poz. 261);
- 5) art. 16 § 3 i 4 i art. 19 § 2 ustawy z dnia 10 grudnia 1959 r. o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. Nr 69, poz. 434, z 1969 r. Nr 13, poz. 95 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115);
- 6) art. 8 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o broni, amunicji i materiałach wybuchowych (Dz. U. Nr 6, poz. 43);
- 7) art. 8 ust. 2 i 3 i art. 10 ust. 2—4 ustawy z dnia 29 marca 1962 r. o zgromadzeniach (Dz. U. Nr 20, poz. 89 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115);
- 8) art. 48 pkt 1 ustawy z dnia 29 marca 1962 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 20, poz. 90 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115);
- 9) art. 5 ust. 2, art. 15 ust. 2 i 3, art. 18 i 23 ust. 2 ustawy z dnia 29 marca 1963 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 15, poz. 77, z 1974 r. Nr 14, poz. 85 i z 1977 r. Nr 11, poz. 45);
- 10) art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnieniu absolwentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 8, poz. 48);
- 11) art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o miarach i narzędziach pomiarowych (Dz. U. Nr 23, poz. 148 i z 1972 r. Nr 11, poz. 83);
- 12) art. 6 i 18 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 stycznia 1968 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. Nr 3, poz. 13);

- 13) art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 1968 r. o zezwoleniach na publiczną działalność artystyczną, rozrywkową i sportową (Dz. U. Nr 12, poz. 64);
- 14) art. 26 ust. 5, art. 30—36, 46 ust. 4, art. 48, 63, 108 ust. 1 i art. 110 ust. 2 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (Dz. U. Nr 43, poz. 272);
- 15) art. 54 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. — Prawo lokalowe (Dz. U. Nr 14, poz. 84);
- 16) art. 24 ust. 1, art. 36 ust. 2, art. 42 ust. 4, art. 62 ust. 2 i 3 i art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo budowlane (Dz. U. Nr 38, poz. 229);
- 17) art. 31 ust. 1 i 2, art. 37, 38 ust. 1 i 2, art. 85 ust. 4 i art. 97 ust. 3 ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230).

3. Przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego o zaskarżaniu decyzji z powodu ich niezgodności z prawem do Naczelnego Sądu Administracyjnego nie naruszają przepisów szczególnych dotyczących rozpoznawania przez sądy powszechne, okręgowe sądy pracy i ubezpieczeń społecznych oraz przez organy Państwowego Arbitrażu Gospodarczego — spraw rozstrzyganych w postępowaniu administracyjnym. Przepisy te nie naruszają:

- 1) art. 26 dekretu z dnia 8 czerwca 1955 r. — Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. Nr 25, poz. 151, z 1956 r. Nr 41, poz. 189, z 1958 r. Nr 72, poz. 358, z 1962 r. Nr 10, poz. 46, z 1964 r. Nr 9, poz. 60 i Nr 43, poz. 297, z 1971 r. Nr 12, poz. 115 i z 1975 r. Nr 45, poz. 234);
- 2) art. 11 ust. 3—5 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o zmianach właściwości w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, rent, zaopatrzeń i opieki społecznej (Dz. U. Nr 20, poz. 119, z 1972 r. Nr 11, poz. 81 i z 1974 r. Nr 39, poz. 231 i Nr 47, poz. 280);
- 3) art. 37 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 24, poz. 151 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91);
- 4) art. 32 ust. 2—4 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10, z 1974 r. Nr 21, poz. 116 i Nr 39, poz. 231 i z 1977 r. Nr 11, poz. 43);
- 5) art. 112 i 113 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (Dz. U. Nr 43, poz. 272);
- 6) art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230);
- 7) art. 37 ustawy z dnia 17 stycznia 1976 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i rad narodowych (Dz. U. Nr 2, poz. 15).

Art. 13. 1. Postępowanie administracyjne wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nie zakończone do tego dnia toczy się do zakończenia w danej instancji według przepisów dotychczasowych.

2. Roszczenie o odszkodowanie przewidziane w art. 140 i 150²⁶ Kodeksu postępowania administracyjnego służy w przypadkach, gdy uchylene lub stwierdzenie nieważności decyzji bądź stwierdzenie, że decyzja wydana została z naruszeniem przepisu art. 137 § 1, nastąpiło po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego o zaskarżaniu do sądu decyzji administracyjnych z powodu ich niezgodności z prawem stosuje się do decyzji wydanych w sprawach, w których postępowanie zostało wszczęte po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Rozdział 3

Zmiany w ustawie o Sądzie Najwyższym.

Art. 15. W ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 11, poz. 54, z 1972 r. Nr 23, poz. 166 i z 1974 r. Nr 39, poz. 231) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Sąd Najwyższy dzieli się na: Izbę Cywilną i Administracyjną, Izbę Karną, Izbę Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz Izbę Wojskową.”;

2) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Izba Cywilna i Administracyjna sprawuje, w granicach i w trybie określonym przez właściwe przepisy, nadzór nad orzecznictwem sądowym w sprawach cywilnych oraz w sprawach skarg na decyzje administracyjne.”;

3) w art. 29 w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Wniosek o podjęcie uchwały może być postawiony przez Ministra Sprawiedliwości, Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub prezesa Sądu Najwyższego, a ponadto: w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych — przez Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych lub Centralną Radę Związków Zawodowych, w sprawach skarg na decyzje administracyjne — przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, a w sprawach z zakresu wynalazczości — przez Prezesa Urzędu Patentowego.”;

4) w art. 42 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z zachowaniem przepisów prawa o ustroju sądów powszechnych Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego, może delegować sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego, sędziego sądu wojewódzkiego lub sędziego okręgowego sądu pracy i ubezpieczeń społecznych — do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym, a sędziego Sądu Najwyższego, w tym samym trybie oraz za jego zgodą — do pełnienia czynności w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, sądzie wojewódzkim lub okręgowym sądzie pracy i ubezpieczeń społecznych albo w Ministerstwie Sprawiedliwości. Delegowanie sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymaga ponadto porozumienia z prezesem tego Sądu.”

dzioskich w Sądzie Najwyższym, a sędziego Sądu Najwyższego, w tym samym trybie oraz za jego zgodą — do pełnienia czynności w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, sądzie wojewódzkim lub okręgowym sądzie pracy i ubezpieczeń społecznych albo w Ministerstwie Sprawiedliwości. Delegowanie sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymaga ponadto porozumienia z prezesem tego Sądu.”

Rozdział 4.

Przepisy końcowe.

Art. 16. 1. Traci moc dekret z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. z 1963 r. Nr 11, poz. 60 i z 1972 r. Nr 53, poz. 338).

2. W ustawie z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139, z 1977 r. Nr 11, poz. 44 i z 1978 r. Nr 14, poz. 61 oraz Nr 31, poz. 130) skreśla się art. 57 ust. 2.

3. Do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnień ujętych w dziale II¹ Kodeksu postępowania administracyjnego pozostają w mocy, nie dłużej niż przez okres dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przepisy w tych sprawach wydane na podstawie dekretu wymienionego w ust. 1.

Art. 17. Prezes Rady Ministrów ogłosi, w drodze obwieszczenia, jednolity tekst ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu, z zachowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, artykułów, paragrafów i punktów.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 1980 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*